

|                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება                                                       | სამართალი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება ინგლისურ ენაზე                                        | Law                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| უმაღლესი აკადემიური განათლების საფეხური                                                    | დოქტორანტურა                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი                                                             | რეგულირებადი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| სწავლების ენა                                                                              | ქართული                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| მისანიჭებელი კვალიფიკაცია, კოდი                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ქართულად:                                                                                  | სამართლის დოქტორი (0421)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| ინგლისურად:                                                                                | Doctor of Law (0421)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| პროგრამის დამტკიცების თარიღი                                                               | უნივერსიტეტის პრეზიდენტის 2009 წლის 7 აგვისტოს ბრძანება N01/05-111                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| პროგრამის განახლების თარიღი                                                                | უნივერსიტეტის პრეზიდენტის ბრძანება 01/01-20, 28.04.2022; 01/01-49, 08.12.2023, 01/01-74, 15.10.2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| პროგრამის ხელმძღვანელი/ხელმძღვანელები<br>სრული ინფორმაცია იხ. "პროგრამის ხელმძღვანელის CV" | ლევან მოსახლიშვილი, სამართლის დოქტორი, ავტორიზებული ასოცირებული პროფესორი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| პროგრამის სტრუქტურა                                                                        | <p>„უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, „დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამა“ არის „აკადემიური უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც არის სასწავლო კომპონენტისა და სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტის ერთობლიობა და რომლის სწავლის შედეგებიც შეესაბამება ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს მე-8 დონისათვის განსაზღვრულ განზოგადებულ სწავლის შედეგებს.“</p> <p>სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს სასწავლო კომპონენტს (60 ECTS კრედიტი) და სამეცნიერო-კვლევით კომპონენტს. სადოქტორო პროგრამის ოფიციალური ხანგრძლივობა შეადგენს არანაკლებ 3 წელს (6 სემესტრი). სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის ვადის (6 სემესტრის) ამოწურვის შემდეგ აკადემიური დავალიანების მქონე დოქტორანტს უფლება აქვს აქტიური სტუდენტის სტატუსით სწავლას აგრძელებდეს არაუმეტეს 4 სემესტრის განმავლობაში.</p> <p>სასწავლო წელი აგებულია სემესტრული პრინციპით. პირველი (შემოდგომის) და მეორე (გაზაფხულის) სემესტრი მოიცავს 20-20 კალენდარულ კვირას. შესაბამისად სასწავლო წელი დაგეგმილია 40 კვირაზე.</p> <p>1 ECTS კრედიტი უდრის 25 კრედიტ-საათს, რაც მოიცავს, დოქტორანტის საკონტაქტო დატვირთვის, ასევე მისი დამოუკიდებელი მუშაობის დროს. სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში კონკრეტული სასწავლო კურსის სილაბუსით განსაზღვრულია საკონტაქტო და დამოუკიდებელი საათები; სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტის ფარგლებში დამოუკიდებელი მუშაობა ხორციელდება კვლევითი საქმიანობის სახით სამეცნიერო ხელმძღვანელის მეთვალყურეობით.</p> <p>სადოქტორო პროგრამა სრულდება სადისერტაციო ნაშრომის შესრულებითა და დაცვით.</p> |
| სადოქტორო პროგრამის კომპონენტები და კრედიტები                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| სასწავლო კომპონენტი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 60 ECTS კრედიტი                                                               |
| სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | -                                                                             |
| სასწავლო კომპონენტი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                               |
| პირველი თემატური სემინარი (სავალდებულო)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 20 ECTS კრედიტი                                                               |
| მეორე თემატური სემინარი (სავალდებულო)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 20 ECTS კრედიტი                                                               |
| იურიდიული კვლევის მეთოდები და დისერტაციის მომზადების სტანდარტები (სავალდებულო)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 10 ECTS კრედიტი                                                               |
| სწავლების ინოვაციური მეთოდები (სავალდებულო)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 5 ECTS კრედიტი                                                                |
| პროფესორის ასისტენტობა (სავალდებულო)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 5 ECTS კრედიტი                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                               |
| სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                               |
| ➤ სადისერტაციო ნაშრომის შესრულება და დაცვა                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | სრულდება სასწავლო კომპონენტის ამოწურვის შემდეგ და გრძელდება არანაკლებ 2 წელი. |
| შენიშვნა:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                               |
| სადისერტაციო ნაშრომზე მუშაობის პერიოდში სამართლის სკოლის დოქტორანტი ადგენს <b>ინდივიდუალურ კვლევით გეგმას</b> სამეცნიერო ხელმძღვანელთან (თანახელმძღვანელთან) შეთანხმებით. კვლევითი გეგმა მოიცავს დისერტაციაზე მუშაობის გრაფიკს. გეგმა ასევე მოიცავს ორი სამეცნიერო სტატიის გამოქვეყნებისა და სამეცნიერო კონფერენციაში მონაწილეობის გრაფიკს. ორივე სამეცნიერო სტატია (პროგრამითა და დებულებით დადგენილი სტანდარტის დონეზე) და საკონფერენციო მოხსენება დაკავშირებულია სადისერტაციო ნაშრომთან და მათი შესრულება წარმოადგენს დისერტაციის დაცვაზე დაშვების წინაპირობას. |                                                                               |

## პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

კავკასიის სამართლის სკოლის, სამართლის სადოქტორო პროგრამაზე ჩარიცხვა ხორციელდება შემდეგი კუმულატიური წინაპირობებით: კვლევის მაგისტრი სამართალში ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის ფლობის შემთხვევაში, აგრეთვე სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის ფლობისას, იმ საგანმანათლებლო პროგრამების კურსდამთავრებულებთან მიმართებაში, რომლებიც 2026 წლის 1 სექტემბრამდე ჩაირიცხნენ და დაასრულეს არანაკლებ 120 ECTS-იანი სამართლის სამაგისტრო პროგრამა"

ასევე, კავკასიის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დოქტორანტურაში სწავლის უფლება შეიძლება მიენიჭოს უცხოეთის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების კურსდამთავრებულს უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის შესაბამისად და ასევე მობილობის წესით საქართველოსა და უცხოეთის სამართლის სადოქტორო პროგრამებზე ჩარიცხულ, სამართლის მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებულ აკადემიური ხარისხის მქონე სტუდენტებს.

უცხოეთის უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში მიღებული კვალიფიკაციის ან უცხოეთის უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში სწავლის პერიოდში მიღებული განათლების აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდება მისი შესაბამისობა საქართველოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიერ მინიჭებულ შესაბამის კვალიფიკაციასთან. შესაბამისობა სწავლის შედეგებისა და მინიჭებული კვალიფიკაციის გათვალისწინებით შეიძლება დადგინდეს სწავლის პერიოდის განსხვავების მიუხედავად. უცხოეთში მიღებული განათლების აღიარებას ახდენს განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 1 ოქტომბრის №98/ნ ბრძანებით - „საქართველოში გაცემული საგანმანათლებლო დოკუმენტების ნამდვილობის დადასტურებისა და უცხოეთში მიღებული განათლების აღიარების წესისა და საფასურების დამტკიცების შესახებ“ დადგენილი წესისა და პირობების შესაბამისად.

სადოქტორო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობაა

სამართლის სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამაზე მიიღება პირი, რომელსაც გააჩნია კვლევის მაგისტრის ხარისხი სამართალში ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის ფლობის შემთხვევაში, აგრეთვე სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის ფლობისას, იმ საგანმანათლებლო პროგრამების კურსდამთავრებულებთან მიმართებაში, რომლებიც 2026 წლის 1 სექტემბრამდე ჩაირიცხნენ და დაასრულეს არანაკლებ 120 ECTS-იანი სამართლის სამაგისტრო პროგრამა.

კანდიდატს უნდა ჰქონდეს შესაბამისი სფეროში:

- მინიმუმ ერთი წინარე სამეცნიერო ნაშრომი ან პუბლიკაცია;
- ან მონაწილეობა სამეცნიერო-კვლევით პროექტებსა და ღონისძიებებში;
- ან შესაბამისი სფეროში პროფესიული საქმიანობის არანაკლებ ორწლიანი გამოცდილება.

დოქტორანტობის კანდიდატს მოეთხოვება ინგლისური ენის ცოდნა არანაკლებ B2 დონეზე, რაც დადასტურებულია ერთ-ერთით: საერთაშორისო სერტიფიკატით (მაგ.: IELTS  $\geq$  6.0; TOEFL  $\geq$  78; ან სხვა საერთაშორისო B2 დონის სერტიფიკატი); შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის მიერ გაცემული ვალიდური სერტიფიკატით;

ბოლო ორი წლის განმავლობაში ინგლისურენოვანი აკადემიური პროგრამის (საბაკალავრო, სამაგისტრო ან სხვა) დასრულების დამადასტურებელი დიპლომით; ან შიდა საუნივერსიტეტო ტესტირებით, რომელიც ადგენს B2 დონის ცოდნის შესაბამისობას.

სამართლის სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამაზე მიღება შესაძლებელია მობილობის წესითაც, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. ამ შემთხვევაში კანდიდატი ვალდებულია აკმაყოფილებდეს დოქტორანტურაში მიღების იმავე წინაპირობებს, რაც განისაზღვრება სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის დებულებით.

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კავკასიის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დოქტორანტურაში სწავლის უფლება შეიძლება მიენიჭოს უცხო ქვეყნის უნივერსიტეტის შესაბამისი პროფილის მქონე პროგრამის კურსდამთავრებულსაც, იმ პირობით, რომ მისი კვალიფიკაცია აღიარებულია სსიპ – განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ.

თუ დოქტორანტობის კანდიდატის მშობლიური ენა არ არის ქართული, იგი ვალდებულია წარმოადგინოს ქართული ენის ცოდნის B2 დონის სერტიფიკატი. სერტიფიკატის არარსებობის შემთხვევაში კანდიდატი დოქტორანტურაში მისაღებად აბარებს საუნივერსიტეტო შიდა გამოცდას ქართულ ენაში.

შენიშვნა: იხილეთ დოქტორანტურისა და სადისერტაციო საბჭოს დებულება.



## სადოქტორო პროგრამის მიზანი

სადოქტორო პროგრამის მიზანია :

- ახალი თაობის მეცნიერ-მკვლევარებისა და აკადემიური პერსონალის მომზადება;
- დოქტორანტებში ზუსტი და მაღალი აკადემიური სამეცნიერო-კვლევითი უნარების განვითარება;
- თეორიულ-დოქტრინალური, დოგმატური და პრაქტიკული ასპექტების მეცნიერული ღრმა სწავლებისა და გააზრების პროცესში, სამართლის თეორიისა და თანამედროვე საზოგადოების წინაშე მდგარი პრობლემების (ლოკალურ თუ გლობალურ დონეზე) გადაწყვეტის მიზნით, სამართლის კონკრეტულ დარგში/ქვედარგში ახალი ცოდნის გენერირება, ინოვაციური მიდგომების განვითარება-დანერგვა, წარმოჩენა და დემონსტრირება იმგვარად, რომ მოახდინოს ზეგავლენა ისეთი ეროვნული სამართლის ჩამოყალიბებაზე, რომელიც ემსახურება ადამიანის ღირსების პატივისცემას, სოციალურ ღირებულებებზე ორიენტირებული, სოლიდარული, მდგრადი, ინკლუზიური საზოგადოების ჩამოყალიბებას, დემოკრატიისა და მართლმსაჯულების გაძლიერებას;
- მაღალკვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი, პასუხისმგებელიანი, აკადემიური პატიოსნების ურყევ დაცვაზე ორიენტირებული, მაღალეთიკური პროფესიული ქცევისა და კეთილსინდისიერების მქონე, ლიბერალური ღირებულებებისა და დემოკრატიული ფასეულობების ერთგული სპეციალისტის მომზადება.

## პროგრამის სწავლის შედეგები

სადოქტორო პროგრამის კურსდამთავრებული უნდა ფლობდეს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს და დარგობრივ კომპეტენციებს, რომელიც ეფუძნება პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას:

### A. ცოდნა და გაგნობიერება

**A1.** აღწერს სამართლის დარგის ან ქვედარგის ფარგლებში აკუმულირებულ სამეცნიერო და უახლეს მიღწევებზე დამყარებულ ცოდნას, მათ შორის, მულტიდისციპლინურ და ინტერდისციპლინურ კონტექსტში, დარგის/ქვედარგის განვითარების ისტორიულ, კულტურულ, ეკონომიკურ, სოციალურ საწყისებს და განვითარების თანამედროვე ტენდენციებს ეროვნულ ან/და გლობალურ დონეზე (სხვადასხვა სამართლის სისტემის ან/და ქვეყნების ეროვნული სამართლის ფარგლებში), თეორიასა და პრაქტიკაში მდგარ პრობლემებს და მათი მეცნიერული გადაწყვეტის კონცეპტუალურ მიდგომებს,

**A2.** სიღრმისეულად ფლობს და იყენებს სამართლებრივი კვლევის, სამეცნიერო წერისა და სწავლების თანამედროვე და ინოვაციურ მეთოდებს.

### B. უნარი

**B.1.** დამოუკიდებლად გეგმავს, ორგანიზებას უკეთებს და ახორციელებს კვლევას აკადემიურ პატიოსნებაზე დაფუძნებულს, იყენებს რა კვლევის სამართლებრივ მეთოდებს და სამეცნიერო წერის თანამედროვე მეთოდებს, ორიენტირებულია რა ახალი ცოდნის შექმნასა და იმ სტანდარტებით საკითხის დამუშავებაზე, რომელიც აკმაყოფილებს საერთაშორისო რეფერირებადი პუბლიკაციისათვის აუცილებელ მოთხოვნებს;

**B.2.** დამოუკიდებლად იდენტიფიცირებას უკეთებს ახალ და წინააღმდეგობრივ სამეცნიერო შეხედულებებს, პრობლემათა გადაწყვეტის განსხვავებულ მიდგომებს, ახალ, აქტუალურ და სადავო სასამართლო პრეცედენტებს ეროვნულ თუ საერთაშორისო დონეზე, სხვადასხვა სამართლებრივი სისტემების ქვეყნების მაგალითებზე, ახორციელებს მათ კომპლექსურ და მრავალმხრივ შედარებას, სინთეზს, ანალიზს, ახდენს მათ სისტემატიზაციას და მიდის სამართლებრივ-ღირებულებით განზომილებებზე დაფუძნებულ თეორიულ და პრაქტიკულ დასკვნებამდე, იღებს სრულად დამოუკიდებელ, ახლებურ და ეფექტურ გადაწყვეტილებას, რომელსაც აქვს სამეცნიერო ღირებულება.

**B.3.** ადგენს, ცოდნის მიღებისა და კვლევის პროცესში, მიღწეული შედეგების სამეცნიერო/აკადემიური სტანდარტების შესაფერისი დოკუმენტირებისა და დემონსტრირების ხერხებს, მეთოდებს, ფორმებს, ქმნის კარგად სტრუქტურირებულ სამეცნიერო ნაშრომს (როგორც სასწავლო, ისე სამეცნიერო კომპონენტის ფარგლებში) ქართულ ანდა ინგლისურ ენებზე, სამეცნიერო და პროფესიული აუდიტორიის წინაშე წარადგენს კვლევით შედეგებს და გარკვევით წარმოაჩენს ახალ ცოდნას; წარმოაჩენს დისკუსიისა და კამათის მაღალ აკადემიურ და ეთიკურ სტანდარტს.

**B.4.** გეგმავს პრაქტიკული სწავლების განსახორციელებლად აუცილებელ ნაბიჯებს, კერძოდ, სალექციო, სასემინარო, პრაქტიკუმისა და ცოდნის გადაცემისა და შეფასების პროცესს, მონაწილეობს სასწავლო პროცესის განხორციელებაში და განვითარებაში სწავლების ინოვაციური მეთოდების გამოყენებით.

### C. პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა

ახორციელებს სამეცნიერო-კვლევით ან/და სასწავლო საქმიანობას, რომელიც განმტკიცებულია აკადემიური და პროფესიული კეთილსინდისიერებით; შეიმუშავებს და ქმნის ახალ ცოდნას ორიენტირებულს/აქცენტირებულს სამართლის განვითარებისაკენ, მათ შორის, საკანონმდებლო პროცესზე პოზიტიური ზეგავლენისა და სამოსამართლო სამართლის დახვეწისაკენ, რაც ემსახურება, პირველ რიგში, პიროვნების, საზოგადოების, სახელმწიფოს განვითარებას, აგრეთვე, სფეროს დემოკრატიზაციას, ინტერნაციონალიზაციას, ხოლო დარგის/ქვედარგის გათვალისწინებით (სადაც ეს

შესაძლებელია), რეგიონულ თუ საერთაშორისო დონეზე, ქვეყნის შიგნით მიღებული სამეცნიერო მიღწევებისა და ინოვაციურობის დემონსტრირებას.

#### დასაქმების სფეროები

კავკასიის უნივერსიტეტი, დოქტორანტურის კურსდამთავრებულთან შეთანხმებით, აფორმებს პედაგოგიური საქმიანობის განხორციელების შესახებ ორწლიან შრომით ხელშეკრულებას. გარდა ამისა, კურსდამთავრებულმა შეიძლება წარმატებით განახორციელოს პედაგოგიური, სამეცნიერო-კვლევითი, საექსპერტო/პროფესიული საქმიანობა სხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში, საჯარო ან კერძო სექტორში, ნებისმიერ ორგანიზაციაში/დაწესებულებაში, საერთაშორისო ან ეროვნულ პროექტებში, სადაც მოითხოვება სამართლის დოქტორის ხარისხი.

#### სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობა

ნებისმიერი დარგობრივი/საგანმანათლებლო დაწესებულება მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის პრინციპის გათვალისწინებით.

#### სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

##### სასწავლო კომპონენტის შეფასება

დოქტორანტის სასწავლო კომპონენტის შეფასება ხორციელდება „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვარის №3 ბრძანების შესაბამისად, უნივერსიტეტის შიდა რეგულაციების დაცვით.

სასწავლო კომპონენტში მაქსიმალური 100 ქულიდან შუალედური შეფასებების ჯამის ხვედრითი წილი არის 70 ქულა, ხოლო დასკვნითი გამოცდის - 30 ქულა.

- შუალედური და დასკვნითი შეფასების ორივე ფორმაში დადგენილია მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი.
- სტუდენტმა შუალედურ შეფასებებში ჯამურად უნდა დააგროვოს 70 ქულის მინიმუმ 59%, რომ მოიპოვოს დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება.
- სტუდენტს დასკვნითი გამოცდა ეთვლება ჩაბარებულად, თუ მან მიიღო 30 ქულის 60% ან მეტი. დასკვნით შეფასებაში 60%-ზე ნაკლები ქულის მიღების შემთხვევაში დასკვნითი გამოცდა ჩაბარებულად არ ითვლება.
- სტუდენტს დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მის მიერ, დასკვნით გამოცდამდე დაგროვილი შუალედური შეფასებების ჯამური ქულა მინიმუმ 41-ის ტოლია.
- სტუდენტს დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება აქვს ადმინისტრაციის მიერ დადგენილ ვადაში, რომელიც ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღის ვადაში.
- სტუდენტს კრედიტი ენიჭება საბოლოო შეფასების საფუძველზე, რომელიც შედგება შუალედურ და დასკვნით შეფასებებში მიღებული ქულათა ჯამისაგან.
- ლექტორი უფლებამოსილია შუალედურ და დასკვნით შეფასებებს განსხვავებული მოთხოვნები დაუწესოს რაც აისახება შესაბამის სილაბუსში.

შეფასების სისტემა უშვებს

ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- (A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა;
- (B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;
- (C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;
- (D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;
- (E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

- (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;
- (F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

სტუდენტს დასკვნით გამოცდაზე ხელახლა გასვლის უფლება აქვს ადმინისტრაციის მიერ დადგენილ ვადაში, მაგრამ დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღის ვადაში.

სტუდენტის მიერ დამატებით გამოცდაზე მიღებულ შეფასებას არ ემატება დასკვნით შეფასებაში მიღებული ქულათა რაოდენობა. დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასება არის დასკვნითი შეფასება და აისახება საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში.

სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი ფასდება 100 ქულით, ერთჯერადი შეფასების პრინციპის დაცვით. შეფასების კრიტერიუმები და პროცედურები მოცემულია შესაბამისი სკოლის სადოქტორო სწავლების დებულებაში.

#### სადისერტაციო ნაშრომის შეფასება

სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტის (დისერტაციის) შეფასება ხორციელდება „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვარის №3 ბრძანების საფუძველზე.

სადისერტაციო ნაშრომის დადებითი შეფასება (P – დაიცვა) წარმოებს შემდეგი სისტემის მიხედვით:

- ფრიადი (summa cum laude) (91-100 ქ.) – შესანიშნავი ნაშრომი;
- ძალიან კარგი (magna cum laude) (81-90 ქ.) - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება;
- კარგი (cum laude) (71-80 ქ.) - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება;
- საშუალო (bene) (61-70 ქ.) - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აკმაყოფილებს;
- დამაკმაყოფილებელი (rite) (51-60 ქ.) - შედეგი, რომელიც ხარვეზების მიუხედავად წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს.

სადისერტაციო ნაშრომის უარყოფითი შეფასება (F – ვერ დაიცვა) წარმოებს შემდეგი სისტემის მიხედვით:

- (FX) არადამაკმაყოფილებელი (insufficienter) (41-50 ქ.)- შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს მნიშვნელოვანი ხარვეზის გამო ვერ აკმაყოფილებს;
- (F) სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone) (0-40 ქ.) - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს საერთოდ არ აკმაყოფილებს.

დისერტაცია არ ითვლება დაცულად, თუ შეფასება იქნა „არადამაკმაყოფილებელი“ (41-50 ქულა - insufficienter) ან სრულიად „არადამაკმაყოფილებელი“ (41 ქულაზე ნაკლები - sub omni canone). დისერტაციის შეფასება ხორციელდება კოლეგიის წევრთა ინდივიდუალური შეფასებების საშუალო არითმეტიკულით.

სადისერტაციო კომისიის მიერ, დისერტაცია ფასდება ერთჯერადად (დასკვნითი შეფასებით). დისერტაციის შეფასების საბოლოო ქულა გამოითვლება სადისერტაციო კომისიის წევრების შეფასების საშუალო არითმეტიკულით. დისერტაციაში სტუდენტი დადებით შეფასებას იღებს, თუ იგი გადალახავს მინიმალური კომპეტენციის ზღვარს - შეფასების ციფრობრივი ეკვივალენტის მიხედვით, შეფასების მაქსიმალური ქულის 60%-ს. დისერტაციაში 41-59 ქულის მიღების შემთხვევაში, დოქტორანტს უფლება ეძლევა ერთი წლის განმავლობაში წარადგინოს გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომი, დოქტორანტის განცხადება განმეორებითი დაცვის მოთხოვნის შესახებ სკოლის სადისერტაციო საბჭოს უნდა წარედგინოს შედეგის გამოცხადებიდან 1 თვის განმავლობაში, ხოლო 40-ზე ნაკლები ქულის მიღების შემთხვევაში, დოქტორანტი კარგავს იგივე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას.

სადისერტაციო ნაშრომის მომზადებასთან და დაცვასთან დაკავშირებულ რეგულაციებს განსაზღვრავს და აკონკრეტებს „კავკასიის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დოქტორანტურისა და სადისერტაციო საბჭოს დებულება“.

#### სწავლება სწავლის მეთოდები

ძირითადად, დოქტორანტთან საქმიანობა ატარებს მკვეთრად სპეციფიკურ ხასიათს გამომდინარე მისი შესაძლებლობებიდან და კვლევის ინტერესებიდან.

სწავლება-სწავლის მეთოდი წარმოადგენს დოქტორანტისათვის, ცოდნის გადაცემის საშუალებას, როგორიცაა:

- ლექცია;
- სამუშაო ჯგუფში მუშაობა;
- პრაქტიკული მუშაობა;
- სემინარი;
- ელექტრონული რესურსით სწავლება;
- ელექტრონული სწავლება
- და სხვა.

სწავლება-სწავლის მეთოდი შეიძლება მოიცავდეს შესაბამის აქტივობებს, როგორიცაა:

დისკუსია, დებატები, დემონსტრირება, პრეზენტაცია, პრაქტიკული შემთხვევის ანალიზის (Case study), პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL), ინდუქციური, დედუქციური, ანალიზი, სინთეზი, გონებრივი იერიში და სხვა.

მეთოდები და აქტივობები დაკონკრეტებულია სასწავლო კურსის ანდა სასწავლო აქტივობის სილაბუსებში. მეთოდისა და აქტივობის შერჩევა ეხმიანება სწავლების საფეხურს, ემსახურება კონკრეტული სასწავლო კურსის ანდა სასწავლო აქტივობის სილაბუსით განსაზღვრული მიზნებისა განხორციელებას. შერჩეული სწავლება-სწავლის მეთოდებისა და აქტივობების გამოყენება უზრუნველყოფს სტუდენტის მხრიდან შესაბამისი ცოდნის შეძენას, უნარების გამომუშავებასა და პასუხისმგებლობის განვითარებას. თითოეული სასწავლო კურსის ანდა სასწავლო აქტივობის ფარგლებში დადგენილი მეთოდები და აქტივობები ერთობლიობაში უზრუნველყოფს პროგრამით განსაზღვრული სწავლის შედეგების მიღწევას. სწავლება-სწავლის მეთოდები და აქტივობები ერთმანეთს ავსებენ. სასწავლო კურსის ანდა სასწავლო აქტივობის სილაბუსებში შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს ერთი ან რამდენიმე მეთოდი და აქტივობა, რომელიც განისაზღვრება სასწავლო კურსის სპეციფიკით.

**პროგრამის სასწავლო კურსები**

| სასწავლო კურსის დასახელება                            | სასწავლო კურსის ანოტაცია                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | სავალდებულო/არჩევი თი | ECTS კრედიტი    | სწავლების სემესტრი |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------|--------------------|
| პირველი თემატური სემინარი                             | სამართლის სადოქტორო პროგრამის თანახმად თემატური სემინარი არის სასწავლო კომპონენტი და მისი თემატიკა არ უნდა იყოს დაკავშირებული სადოქტორო ნაშრომთან. დოქტორანტი ხელმძღვანელთან შეთანხმებით, არჩევს/ათანხმებს ნაშრომის სათაურს, ამუშავებს მას და წარადგენს საჯაროდ აიდოტორიის სინაშე.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | სავალდებულო           | 20 ECTS კრედიტი | I                  |
| იურიდიული კვლევის მეთოდები და დისერტაციის მტომზადების | კურსი „იურიდიული კვლევის მეთოდები და დისერტაციის მომზადების სტანდარტები“ მიზნად ისახავს დოქტორანტებისთვის სამართლებრივი კვლევის თანამედროვე მიდგომებისა და სამეცნიერო წერის სტანდარტების ცოდნისა და პრაქტიკული უნარების ჩამოყალიბებას. კურსის ფარგლებში განიხილება კვლევის პრინციპები, დოქტრინული და არადოქტრინული მოდელები, კვლევის დიზაინი, ჰიპოთეზის ფორმულირება, შერჩევისა და მონაცემთა შეგროვების ხერხები, მონაცემთა ანალიზისა და ინტერპრეტაციის მეთოდები. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა დისერტაციის სტრუქტურას, აკადემიური კეთილსინდისიერების წესებსა და ციტირების სტანდარტებს. კურსის დასრულების შემდეგ დოქტორანტი შეძლებს დამოუკიდებლად დაგეგმოს და მოამზადოს მაღალი აკადემიური ხარისხის სადისერტაციო ნაშრომი. | სავალდებულო           | 10 ECTS კრედიტი | I                  |
| მეორე თემატური სემინარი                               | სამართლის სადოქტორო პროგრამის თანახმად თემატური სემინარი არის სასწავლო კომპონენტი და მისი თემატიკა არ უნდა იყოს დაკავშირებული სადოქტორო ნაშრომთან. დოქტორანტი ხელმძღვანელთან შეთანხმებით, არჩევს/ათანხმებს ნაშრომის სათაურს, ამუშავებს მას და წარადგენს საჯაროდ აიდოტორიის სინაშე.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | სავალდებულო           | 20 ECTS კრედიტი | II                 |
| სწავლების ინოვაციური მეთოდები                         | სასწავლო კურსის ფარგლებში სტუდენტები თავდაპირველად გაეცნობიან კონცეფციებს, რომლებიც განსაზღვრავს საგანმანათლებლო პროცესის მიზნებსა და პედაგოგიურ მიდგომებს. შემდეგ, მონაწილეები შეისწავლიან საგანმანათლებლო თეორიებს (მაგ. თეორია ერთი, მრავალმხრივი ინტელექტის თეორია, სოციალური დასწავლის თეორია), რომლებიც მათ დაეხმარება უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში კურსის                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | სავალდებულო           | 5 ECTS კრედიტი  | II                 |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |             |                     |             |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|---------------------|-------------|
|                                   | დაგეგმვასა და განხორციელებაში. კურსის ფარგლებში მონაწილეები ასევე შეისწავლიან პედაგოგიური მიდგომების ძირითად ჩარჩოებს. კურსის ძირითადი ნაწილი დაეთმობა სხვადასხვა პედაგოგიური ხერხის შესწავლას, რომელიც დაეხმარება მათ მოსწავლეების მოტივირებაში, ცოდნის კონსტრუირებაში, სწავლის შედეგების შეფასებასა და სხვ შესაბამისი საკითხების გადაწყვეტაში. ამ ნაწილის ფარგლებში სტუდენტები გაიცნობენ, ასევე თანამედროვე ელექტრონული სწავლების მიდგომებსა და პლატფორმებს, შეისწავლიან ელექტრონული სასწავლო ობიექტების შემუშავების პრინციპებსაც.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |             |                     |             |
| პროფესორის<br>ასისტენტობა         | პროფესორის ასისტენტობა, რომელიც წარმოადგენს არჩევით კომპონენტს, გულისხმობს დოქტორანტის ჩაბმას სასწავლო პროცესში სამართლის სკოლის აკადემიური პერსონალისათვის დახმარების გაწევის მიზნით, რაც გამოიხატება ბაკალავრიატის სტუდენტთა ჯგუფში ლექცია/სემინარის ჩატარებაში, სამეცნიერო ხელმძღვანელის მეთვალყურეობით. შუალედური და საბოლოო გამოცდის საკითხების, ტესტებისა და კაზუსების მომზადებაში, ბაკალავრიატის სტუდენტთა წერიტი ნაშრომების გასწორებაში, ბაკალავრიატის სტუდენტთა ზეპირ გამოკითხვაში.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | სავალდებულო | 5 ECTS კრედიტი      | II          |
| დისერტაციის<br>მომზადება და დაცვა | სადისერტაციო ნაშრომი წარმოადგენს დოქტორანტურის კვლევითი კომპონენტის ძირითად ნაწილს და ასახავს დოქტორანტის დამოუკიდებელი სამეცნიერო მუშაობის შედეგებს. იგი უნდა გამოხატავდეს ავტორის უნარს, შეისწავლოს არჩეული თემა სიღრმისეულად, შექმნას ახალი ცოდნა და წვლილი შეიტანოს დარგის განვითარებაში.<br>ნაშრომი ეფუძნება ორ ძირითად საყრდენს — დამოუკიდებელ კვლევით საქმიანობასა და სამეცნიერო ხელმძღვანელთან, დარგის სპეციალისტებთან ან სხვა ექსპერტებთან თანამშრომლობას (მათ შორის დისტანციური ფორმატით). კვლევითი პროცესი მოიცავს როგორც თეორიული და მეთოდოლოგიური ბაზის გამოკვლევას, ასევე პრაქტიკული მასალის ანალიზს და საკუთარი მეცნიერული პოზიციის ჩამოყალიბებას.<br>დოქტორანტის დამოუკიდებელი საქმიანობა მიზნად ისახავს კვლევის ყველა ეტაპზე — პრობლემის ფორმულირებიდან შედეგების გაანალიზებამდე — მეცნიერული თვითგანვითარების უნარის | სავალდებულო | 120 ECTS<br>კრედიტი | III/IV/V/VI |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |  |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
|  | <p>გაღრმავებას. ამ პროცესში მთავარი აქცენტი კეთდება კვლევის ორიგინალურობაზე, ლოგიკურ დასაბუთებასა და არგუმენტირებული დასკვნების ფორმირებაზე.</p> <p>სადისერტაციო ნაშრომი საბოლოო ჯამში უნდა წარმოადგენდეს სამეცნიერო ღირებულების მქონე შრომას, რომელიც პასუხობს დარგისთვის მნიშვნელოვან კითხვებს, ავითარებს თეორიას ან პრაქტიკას და გამოხატავს ავტორის პროფესიულ მზაობას დამოუკიდებელი მეცნიერული საქმიანობისთვის.</p> |  |  |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|